

Fylkesmannen i Vestfold

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår saksbehandler / telefon:
Gunnar Kleven
33 37 11 85

Deres referanse:

Vår referanse:
2012/3604
Arkivnr: 421.0

Vår dato:
28.08.2012

Kartverkets rapport til Miljøverndepartementet om Det offentlige kartgrunnlaget - kommentarer ved høring

Vi viser til Miljøverndepartementets brev av 24.05. i år vedlagt fersk rapport/anbefaling av 20.05. fra Statens kartverk om *Det offentlige kartgrunnlaget* (DOK).

Vid definisjon av DOK

DOK er beskrevet i § 2.1 i *plan- og bygningsloven* (pbl) og i *forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister* (kartforskriften), begge med ikrafttreden 01.07.09. Vi støtter fullt ut kartverkets vide definisjon av begrepet *Det offentlig kartgrunnlaget*. Denne tolkningen innebærer at DOK både omfatter typiske grunnkartdata som situasjon, høydekurver, eiendomsdata m.fl. og tematiske kartdata om faglige emner som biologisk mangfold, friluftsverdier, naturressurser, fareområder etc. Disse datasettene fikk som kjent betegnelsen Arealis-data under departementets *Arealdokumentasjonsprogram* i perioden 1997 – 2000.

Hovedbegrunnelsen for den vide definisjonen er etter vår oppfatning primært innholdet i kapittel 4. *Generelle utredningskrav* i pbl som omhandler planprogram, planbeskrivelse, konsekvensutredning, samfunnssikkerhet samt risiko- og sårbarhetsanalyse. Planloven og ikke minst *forskrift om konsekvensutredninger* (KU-forskriften) stiller dermed i praksis et uforbeholdent krav om kunnskap og kartfestet oversikt over en lang rekke slike emner. De aktuelle bestemmelsene i pbl og KU-forskrift kan igjen sies å være forankret i *Lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker*, kfr. § 17 om forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt.

Våre kommentarer nedenfor berører i hovedsak tematiske geodata som del av DOK.

Om utvalg av tematiske geodata i DOK

Kartverket anbefaler at følgende utvalgsriterier/prinsipper legges til grunn:

- a. Karttemaenes nytteverdi i ulike utrednings- og plantyper, samt i byggesaker
- b. Kartleggingens/datasettenes dekning og fullstendighet
- c. Tekniske krav og dokumentasjon av vedkommende karttema
- d. Grad av oppdatering

Vi er enig i at dette er vesentlige kriterier for å avgjøre om et gitt karttema skal inngå i DOK eller ikke. Kravene må ses i lys av lovbestemmelsen i pbl § 2-1 om at Statlige, regionale og kommunale organer skal legge stedfestet informasjon til rette slik at informasjonen er lett tilgjengelig for bruk i plan- og byggesaksbehandlingen. Kartforskriften gir kommunene oppdraget med å stille dette

offentlige kartgrunnlaget til rådighet for alle som fremmer eller uttaler seg om en plan- eller byggesak, kfr. § 5.

Kommunenes tematiske kartdata

Det kan virke som om Kartverket i foreliggende rapport har vært litt for kategorisk i sine godkjenningskrav til tematiske kartdata vis a vis DOK. Det er foreslått at kommunene selv inntil videre er diskvalifisert fra å levere tematiske karttemaer innenfor rammen av DOK, selv om de innenfor visse emner kartlegger og bidrar til temalag av meget stor nytteverdi. Dette kan f.eks. omfatte karttemaer som *sikrede friluftsområder, andre (pbl-vernedede) kulturmiljøer og brann-/eksplosjonsutsatte bygg/mindre anlegg.*

Det bør ifølge rapporten kreves at en nasjonal fagetat må ha ansvar for hvert datasett ut fra strenge krav til kvalitet, dokumentasjon og tilgjengelighet. Etter vår oppfatning bør imidlertid kommunale registreringer/datasett av stor betydning pbl-prosesser kunne inngå i DOK dersom deres kvalitet er deklartert mhp punktene b), c) og d). I denne forbindelsen er det nærliggende å peke på kommunenes omfattende arbeid med løpende oppdatering av ulike grunnkarttemaer.

Støydata

Videre har vi merket oss at støydata inntil videre ikke vil inngå i DOK. Når det gjelder flystøysoner omkring flyplasser i Norge, mener vi slike karttema allerede fra 2013 bør inngå i DOK. På dette området mener vi at Avinor som statlig fagorgan innen sivil luftfart må sies å kunne oppfylle rollen som leverandør av kartfestede støysoner for de fleste flyplassene i Norge.

For øvrig deler vi bekymringen når det gjelder samlet ansvar for kartlegging og formidling av støysonkart i Norge. Veitrafikkstøy utgjør den største støykilde mhp antall berørte personer, og vi håper at Vegdirektoratet kan påta seg i alle fall en grovmasket støysonkartlegging langs riks- og fylkesveier.

Verdiklassifisering innenfor landbruk, natur, friluftsområder osv.

Det er ikke rimelig at slike verdikart (A-verdi, B-verdi, C-verdi) innenfor hovedtemaer som natur, friluftsliv, landskap, kulturminner el.a. er foreslått å inngå i DOK på dette stadiet. Til det er kartleggingsansvar og metoder for lite avklart. Men når det gjelder nytteverdi, er vi helt sikre på at slike verdikart kan effektivisere både KU-prosesser og andre planprosesser betydelig. I denne forbindelsen kan vi opplyse at slik kartlegging nylig er utført i hele Vestfold i regi av fylkeskommune og fylkesmann. Som kjent inneholdt også den tidligere menyen av Arealis-data slike datasett med spesifikasjoner og metodebeskrivelser. Innføringen av KU-plikt knyttet til oversikts og reguleringsplaner har i mellomtida aktualisert dette ytterligere. Som en framtidig ambisjon mener vi derfor at det innenfor DOK og Norge digitalt – samarbeidet bør arbeides for å standardisere metoder og plassere ansvar for slik kartlegging.

Oversikt og tilgang til geodataene

Vi støtter fullt ut forslaget i rapporten om å etablere et sentralt nettsted som «Oversikt over innhold i DOK». Videre foreslår Kartverket å etablere en kartinnsynsløsning for hele landet som enhver kan benytte som kartverktøy for å se på ulike grunnkart og temakart innenfor DOK.

Etter vår vurdering bør disse portalene/nettstedene integreres sterkt, og gjerne smelte sammen til ett nettsted. Det vil være verdifullt å kunne betrakte kartdataene for et gitt område i forbindelse med nedlasting av vektordata eller oppkobling av WMS-/WFS-data til egen kartapplikasjon.

Spesielle utfordringer/flaskehals

Når det gjelder det juridiske rammeverket for innsamling, deling og distribusjon av geodata i Norge, legger vi til grunn at kartsamarbeidet *Norge Digitalt* i hovedsak vil være tilstrekkelig.

Statens kartverk vil også i fortsettelsen ha en helt sentral rolle dersom tilbudet til brukerne om oversikt og tilgang til oppdaterte kartdata i vektor- og rasterformat på ett oversiktlig nettsted skal bli realisert. Dette vil etter vår oppfatning kreve en vesentlig styrket kapasitet og tyngde i denne delen av Kartverkets organisasjon. Arbeidet vil omfatte fortsatt utvikling og standardisering av kartleggingsmetoder, sterkere oppfølging av kontrakter om dataleveranser (spes. oppdaterte vektordata), teknologisk utvikling innenfor dataflyt/synkronisering, innsyns- og nedlastingsfunksjoner og informasjons- og pådriverarbeid overfor dataleverandører og brukere.

En rekke undersøkelser utført av hhv. Riksrevisjon og fagetater har dokumentert at tilgjengelige temadata i liten grad brukes i arealplanleggingen i dag på tross av både avtaleverk og eksisterende data. Dette viser at det må gjøres betydelige innsats på områdene nevnt ovenfor. Det er imidlertid grunn til å forvente at lovfesting og realisering av DOK vil representere et taktskifte i disse anstrengelsene.

Med hilsen
Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen

Elisabet Rui
fylkesmiljøvernssjef

Gunnar Kleven
seniorrådgiver